

НОВА ЕВРОПА

NEUES EUROPA
BERLIN W 56, POSTBOX 22

СЪДЪРЖАНИЕ:

Бждащата стопанска програма на Германия	3
Битката въ Атлантика	5
Германо-българският културни отношения	8
Рузвелт предлага гаранции .	11
Британският колониални методи	11
Проблемът на американската земеделска криза	13
Механизирание на селскитъ сто- панства	14

Валтер Функ, райхсминистър на стопанството
във Германия

Бъдащата стопанска програма на Германия

По повод речта на райхсминистъра Функ

На 12 юний 1941 год. германският министър на стопанството г-нъ Функ, държа една програмна реч предъ Югоизточно-европейското дружество.

При този случай той съобщи, че при вноса, както и при износа, германската външна търговия презъ 1940 год. приблизително достигна стойността на вноса и износа отъ предвоеннитъ години.

„Отъ Югоизтока ние получихме, като внос презъ 1940 год. стоки за 1,3 милиарда Р. М., което прави 400 милиона Р. М. повече, отколкото преди войната. Отъ Русия, въ сравнение съ 1939 год., се получиха десетъ пъти повече стоки. Отъ Япония ние получихме особено ценния продуктъ — соята. Преди да влезе Италия въ войната, ние можахме презъ нея да получиме стоки и отъ задоеанските страни. Впрочемъ търговията съ тази страна презъ войната се увеличи.

Европейското голъмо пространство, каза г-нъ Функ, било въ своя зародишъ. Буквално той прибави: „Застъпления отъ Германия принципъ отхвърля всъка експортна автархия, която води къмъ постепенно обедняване на всъко едно стопанство, точно така, както едно свърхизострено международно разпредѣление на труда, което не държи сметка за политическата и стопанска важностъ на народитъ. Не трѣбва нито да се изнасява стопанско слабия, нито да се преследва свѣтвонно господство.

Европейското стопанско пространство, съ неговия грандиозенъ производственъ апаратъ и неговата днешна неограничена консумативна способностъ, предлага единъ шансъ за другитъ стопански партньори въ свѣта, значи и за другитъ голъми стопански пространства, такъвъ, какъвто до сега никога не е съществувалъ. Голъмо пространствено стопанство и свѣтвонно стопанство не се изключватъ, но трѣбва да се организиратъ правилно, по-добре, за да се допълватъ и взаимно оплодяватъ, отколкото да се хвърлятъ въ една автоматич-

на и безогледна конкуренция, както повеляватъ принципитъ на свободната търговия.

Трѣбва, обаче, да се създаде известна яснота върху германската стопанска политика, съ огледъ на все още ширещитъ се нападки срещу нея, та свѣтвонното стопанство, следъ свършването на войната, да не бжде изградено споредъ методитъ, които го доведоха до неговата катастрофа. Ние по никой начинъ не желаемъ да наложимъ нашитъ методи на другия свѣтъ, макаръ че тѣ иматъ успѣхи и макаръ, че ние сме на мнение, какво, тѣ могатъ да послужатъ като една здрава основа за да може да се образува една нова свѣтвонна стопанска система. Не, ние трѣбва да се противопоставимъ на твърдението, че нашитъ методи изключватъ едно стопанско разбирателство и сътрудничество съ стопански пространства, които работятъ съ други методи. Ние виждаме още по-ясно какъ нашата система и нашитъ стопански принципи очевидно изпъкватъ напредъ.

Това важи напр. и за Съединенитъ Щати и „Ню-Дилъ“ и политиката за ценитъ показватъ, че принципитъ на нашето стопанско разбиране и тамъ не сж нѣщо необикновено. Желанието за свободно участие въ пазаритъ на всички страни не трѣбва да означава, че по този начинъ всички други стопанства могатъ да бждатъ конкурирани до капитулация и свободата на моретата не трѣбва да се състои въ свободата да може да се отстраняватъ конкурентитъ при всъко пожелание. Ако това е смисълътъ на последната борба, която ще се води срещу стопанската политика на народитъ, които, ръководени отъ своята национално-стопанска необходимостъ водятъ една стопанска и търговска политика върху едно определено пространство, то много ясно е, че ние ще трѣбва да се защитаваме срещу такива домогвания. Нашата клирингова система не изключва нито днесъ, нито за въ бждеще, сътрудничеството съ другитъ системи. Преди войната ние имяхме сжщо така

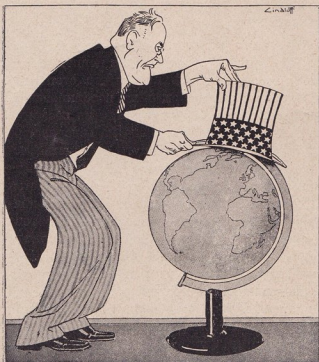
и съ Англия едно платежно споразумение, безъ Англия да е имала клирингова система. Ние отхвърляме правилата на интернационалната игра, която води златния автоматизъм, защото тази система не ни дава възможност да бъдемъ свободни, но ние нѣмаме нищо противъ срещу златото, като стока. Нашата валута ще бъде осигурена преди всичко чрезъ работната сила на народа и авторитета на държавата, чрезъ една авторитетна политика за заплатитѣ и ценитѣ и чрезъ държавното ръководство на стопанството и особено на кредитната търговия и търговията съ злато.

Стойността на валутата не може да има определена международна парична стойност, а само национално и социално определена парична стойност. Впрочемъ, следъ свършването на войната, Германия ще разполага съ достатъчно злато за необходимитѣ международни платежни съобщения, още повече, че за насъ проблемътъ за чуждестраннитѣ задължения не е никакъвъ валутенъ проблемъ. Въ тая насока, не бива да се смѣсва тоя проблемъ съ въпроса за златото.

Райхсмарката е стабилна и остава стабилна и днесъ е вече доминираща валута, а следъ

Жътвата започва заедно съ въ ратавъ едно по-добро бъдеще

Рузвелтъ: Какъ бихъ могълъ да поставя това кълбо подъ моя цилиндръ. А какъ би му приличалъ той!

приключването на войната, тя ще задържи своя международенъ чандартъ. Азъ съмъ съ убеждение, че международниятъ валутенъ проблемъ следъ войната, ще бъде много по-лесно разрешенъ, отколкото днесъ това на мнозина се струва. Нашата търговска политика се движи систематично, за да оформи търговскитѣ и платежнитѣ отношения отново като свободни и принудителното стопанство отново да разпусне своитѣ регламентации, които спъватъ търговскитѣ отношения.

Една държавна контрола върху стокитѣ и платежнитѣ отношения съ чужбина, много естествено, ще съществува и следъ свършване на войната, така както е и въ всѣка друга страна, където, малко или много, съществува каква и да е форма на контролъ върху външната търговия и урегулирването на платежнитѣ отношения.

Държавата трѣбва да ръководи стопанството, но да не го регламентира до крайнитѣ подробности. Тя може да предприеме стопанисването на различни обекти само тогава, когато часната инициатива не е въ състояние

да разреши редица задачи отъ жизнено значение за народа. Тръбва да останат здрави и справедливи конкурентни отношения и цялото стопанство трябва да има полза отъ съществуването на голъми стопански предприятия, които служатъ на народната общност.

Грандиозната германска производителна сила, която днесъ се намира въ непрекъснатъ растежъ, бѣ досега подценявана отъ нашитѣ неприятели по единъ страненъ начинъ и при това, макаръ че нашитѣ материали и организирано производство все пакъ така ясно изпъкватъ на преденъ планъ.

Днесъ Англия се вижда изправена срещу цѣлия въоръжителенъ потенциалъ на Европа,

на която последнитѣ резервни сили не сѣ още използвани. Сѣщо така и борбата на производственитѣ апарати е решително въ полза на силитѣ отъ Осѣта. Военнитѣ разноски се покриватъ отъ нарастващия националенъ доходъ чрезъ данъци и кредити.

Резултатитѣ отъ спестовната деятельность на германския народъ се дължатъ на неговото непоклатимо довѣрие. Спестовнитѣ вноски сѣ се покачили сега на 35 милиарда Р. М. Едно отлично доказателство за желанието да се спестява е довѣрието на германския народъ въ неговото държавно ръководство и сигурността му въ победата. Това довѣрие нѣма да бѣде измамено!

Битката въ Атлантика

Постояннитѣ английски загуби

Презъ м. май 1942 год. сѣ потопени, както съобщава Германското Главно Командуване, 746.000 бр. рег. тона неприятелски търговски тонажъ, отъ които $\frac{2}{3}$ сѣ потопени отъ морскитѣ сили, предимно отъ подводницитѣ и почти $\frac{1}{3}$ отъ въздушнитѣ сили. Съ това загубитѣ на неприятеля презъ последно време се покачиха значително надъ цифрата 700.000 бр. рег. тона месечно. Съ това общата загуба на английския тонажъ възлиза на 11.662.211 бр. рег. тона. Значи, за една година и 9 месеци сѣ потопени едно количество параходи, което може да се построи въ мирно време въ английскитѣ корабостроителници за 11 години. При това, цифрата отъ 730.000 бр. рег. тона отговаря на около 1.022.000 тона товаръ, съ което отъ 1 февруарий т. г. насамъ дневно сѣ потопявани надъ 34.000 тона военни материали и хранителни продукти и ценни сурови материали, за чието превозване дневно биха били необходими 2.260 товарни влака съ голъми 15-тонни вагони, съ една дължина на всички влакове отъ около 15 км.

Колкото по-голѣми ставатъ загубитѣ за британското търговско корабоплаване, толкова по-чувствително се отразява всеки потопенъ тонъ по отдѣлно. По преценка на амери-

кански морски капацитети, Велико-Британия може да държи на служба, съ поставенитѣ ѝ

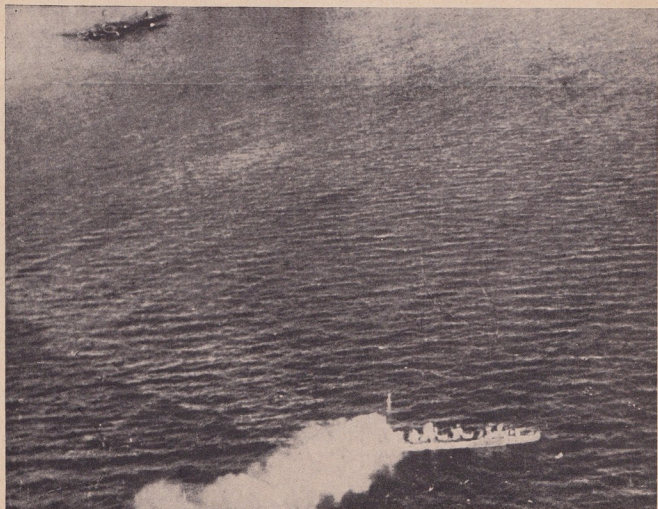

Преди една година: Бѣгството на англичанитѣ при Люнкеръ

на разположение норвежки, холандски и гръцки търговски кораби, всичко около 23—25 милиона бр. рег. презокеански тонаж. Като се извади от това число определеното, следъ разширяването на войната въ Срѣдиземно море и разширяването на германската блокада, число отъ 2—3,5 милиона бр. рег. тона помощни кръстосвачи, придружители на транспортни, петролоносачи, то Англия до 1 юний 1941 год. е загубила вече повече отъ половината отъ своя предназначенъ за превозъ тонажъ. Съ това флотата на Англия намалява отъ месец на месецъ неудържимо и всички нейни резерви, съ изключение на Америка, се изчерпватъ. По поводъ на тѣзи цифри за потопения тонажъ, обяснимо е писаното отъ английския депутатъ отъ камарата на общинитѣ Шинуелъ, въ лондонския в. „Дейли Мейлъ“: „Ясно е, че само единъ глупакъ може да остане невъзмутимъ,

като си помисли за загубитѣ на английскитѣ търговски кораби въ тази война.“

Шинуелъ прибавя, че тѣзи числа говорятъ на всѣки англичанинъ горчивата и трагична истина, че Англия се намира въ една много сурова борба. При това Шинуелъ изхожда само отъ официалнитѣ частични лондонски признания, които говорятъ само за 6,5 милиона бр. рег. тона потопенъ тонажъ. Отъ сериозността на неговитѣ нѣколкократно съвети „да се поддържа корабостроителния фронтъ“ проличава, че английскиятъ депутатъ не вѣрва на мъглитивитѣ официални цифри на Чърчилъ. Шинуелъ съветваше англичанитѣ още да живѣятъ спартански и да проведатъ строга рационалностъ. Това се осъществява чрезъ въвеждането на така презиранитѣ нѣкога въ Лондонъ карти за облѣкло и чрезъ различни ограничения въ прехраната. Шинуелъ наблѣга

Единъ германски бомбандиrowачъ потопява английско паракодъ

Photo: Scherl-Büderfens!

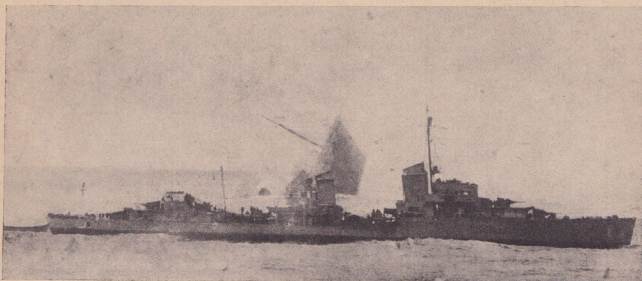

Photo: Scherl-Bilderdienst

Победителът и неговата жертва; един германски разрушител потопява при Нарвик на 8 юний 1940 г. английския транспортен кораб „Орама“. (По случай една година от победата при Нарвик.)

главно на един ускорен строеж на кораби за допълване на потопените. При това той предупреждава да се пазят от празни надежди за чужда помощ, като подсеща, че едва преди около една година, в Англия бѣ съобщено официално, че въ корабостроителници на континента се намират въ строеж милиони бр. рег. тона търговски кораби, предназначени за английската търговска флота. Днес тѣзи корабостроителници въ Европа сѣ или въ германски ръце или откъснати от Англия. Тогава Шинуелъ заговаря за С. А. Щ. Пакъ въ „Дейли Мейл“ той говори скептично:

„Ако и да дойде известна помощ от корабостроителниците на Америка, то трѣбва да се знае, че Англия трѣбва още много месеци да разчита на себе си.“

Фактически, както на скоро се събщи, въ първите четири месеци на 1941 год. от американските корабостроителници сѣ излѣзли едва 27 параходи съ 221.000 бр. рег. тона, значи само $\frac{1}{3}$ от това, което бѣше потопено само презъ месецъ май т. г. За това Шинуелъ набѣга да се засили работата въ английските корабостроителници. Но германците осуетяват и това съ постоянните бомбардировки на английските пристанищни градове и по този начинъ германските въздушни сили допринасят извънредно много

при воденето на търговската война. Обаче, лѣвският дѣлъ отъ победитѣ въ търговската война въ Атлантика, за месецъ май, се пада на подводниците. Подводниците сѣ нападали успѣшно, въпрѣки силната съпротива, конвоите и въ най-отдалечените морски области, както и по западно-африканския брѣгъ и южно отъ Гренландия, но и корабите отъ военната флота сѣ спомогнали извънредно много за увеличаването на числото на потопените английски кораби.

Въ цифрата на потопените презъ м. май 746.000 бр. рег. тона не влизатъ резултатите отъ минирането, чисто действие не може да се наблюдава непосредствено отъ германските морски и въздушни сили и затова особено старателно се прикрива отъ лондонското адмиралтейство. Американският в. „Таймс“ се изпусна наскоро съ съобщението, че 22% отъ английските загуби сѣ причинени отъ мини. Това показва, колко много отъ английските морски загуби липсватъ въ германските официални съобщения и се премълчаватъ отъ английското адмиралтейство.

Това е въ общи черти затрудненото положение на Англия, което произлиза отъ борбите въ Атлантика, къмъ което се прибавя и блѣстящите успѣхи на силите отъ Осьта въ Сръдиземно-море и собено голѣмото число на потопените английски транспортни кораби отъ германските въздушни сили.

Германо-българският културни отношения

Преди няколко дни се приключиха заседанията между групата, представляваща Германия и групата, представляваща България, които заседания имаха за предмет разширяване на културните връзки между България и Германия, въз основа на сключената преди няколко месеца културна конвенция.

Би било наистина излишно да се подчертава какъв дух се водиха тези преговори. По-важното, според нас, е да се видят резултатите от тези преговори и бъдещите насоки, които ще вземат германо-българските културни отношения.

България от десетки години наред е проявявала един извънредно нарастващ интерес към културните прояви и културните богатства на Германия. Във Германия сж идвали и продължават да идват много младежи, които завършват своето образование из германските университети и висши училища. Във Германия идват много други българи, които обслужват както стопанската, така и културната размяна между двата народи. Независимо от еднаквата съдба, която сполетя двата народи през Свѣтовната война, както България по отношение на Германия, така и Германия по отношение на България сж поддържали един по-особен интерес и респект. За България Германия е представлявала винаги сърдцето на Европа и свежия научен и технически гений на германеца е бил едно ръководно начало на българина въ неговото културно възрастване и въ стопанското и икономическо подобрене на българския народъ.

Германия от твърде отдавна, а особено от 1933 год. е считана от България като един от най-здравите фактори на мира на Балканите и най-добре организираната стопанска и културно държава почти въ цѣлия Юго-изтокъ.

Следъ кратката, но жестока война на Балкана, България може да постигне осъществяването на своите национални идеали. И по-

следните остатъци отъ Ньой на Балкана сж ликвидирани и тая страна поема спокойно своя пътя къмъ стопански и културен възходъ. Това не може да не радва, особено много, Германия. Но това обстоятелство сжщевременно налага един голѣм дългъ на българската културна общественостъ, що се касае до духовното утвърждаване на онова, което сега се постигна съ цената на кръвта. Така погледнато, германо-българското културно споразумение се явява като първа стѣпка въ изпълнението на ови голѣм дългъ къмъ бъдещето, който днес времето поставя на обединена България.

За да може, обаче, единението между двата народи да стане още по-тѣсно и още по-здраво, трѣбваше да се поставятъ въ ходъ редица замислени инициативи, а други, които сжществуватъ, да се разширятъ и поопрятъ. На първо мѣсто тукъ стои необходимостта отъ разширяване на обучението по нѣмски езикъ въ България. Това обучение и до сега бѣше твърде добре застъпено, но сега то става още по-необходимо, като се има предвидъ, че стопанската и културна размяна между България и Германия ще се развива все повече, а това ще открие и нуждата отъ увеличаване на ония ратници, които ще трѣбва да поематъ върху плещите си утре опазването и продължаването на тия традиционни връзки. Основаният преди няколко месеци германски научен институтъ при Софийския университетъ ще има за задача да служи като единъ центъръ, който да обединява, да насочва и да поопрява интереса на българите къмъ германстиката. Основаването на български научен институтъ къмъ нѣкои отъ германските университети, както и основаването на редица лекторати по български езикъ и литература, ще иматъ пъкъ за задача да запознаватъ германската учаща се младежъ съ езиковите особености и съ художествените постижения на българския народъ и българската мисль.

Независимо отъ всичко това, размяната на различни млади научни сили между двата на-

Д-ръ Константинъ М. Сарафовъ, пълномощенъ министъръ и директоръ на изповѣданията въ България, водачъ на българската делегация по водене на герmano-българскитѣ културни преговори въ Берлинъ

роди, която се предвижда от сключеното споразумение, ще създаде една атмосфера на още по-тесно единение между германската и българската наука, както и между българското земеделско стопанство и германската индустрия.

От известно време между България и Германия се практикуваше размяната на различни културни сили. България, чрез своите музикални сили успя да си пробие единъ хубавъ пътъ всрѣдъ германската публика. Напоследъкъ се замислиха и други инициативи, като гостуване на театри и пр. Всичко това до сега даде своите резултати, но то, като че ли носѣше белега на нѣщо случайно, безъ достатъчно контролъ и безъ достатъчно усрѣдяване въ тия инициативи. Сегашното герман-българско културно споразумение иде не само да насърчи, тия инициативи, но и да ги положи върху единъ планъ, върху една система, съ по-голямъ контролъ и съ по-добро съобразяване, както съ духа на времето, така и съ последните насоки въ развитието на европейската култура.

Германската литература отъ твърде отдавна се радва на единъ особенъ приемъ всрѣдъ българския читателски свѣтъ. Почти всички германски класици и голѣми майстори на художественото слово сж преведени на български езикъ. Сжщото може да се каже и за българската художествена писменостъ въ Германия. Трѣбва, обаче, да се отбележи, че и въ тая насока се чувствуваше липсата на единъ ръководенъ принципъ и една по-здрава контрола. Досегашните резултати бѣха плодъ на личенъ починъ, на идеалистически увлѣчения и пр. и покрай голѣмите успѣхи, не минуемо се стигаше и до нѣкои формални грѣшки, които новото време и извъредно нарасталия вкусъ на читателя на биха могли да търпятъ повече. Ето защо, чрезъ това споразумение се постигнаха начала по които ще става размяната на тия първостепенни блага на човѣшкия духъ.

Ето въ общи линии смисъла на това германо-българско културно споразумение! Ние сме убедени, че само тоя е пътя къмъ едно здраво творчество, къмъ едно здраво опознаване. Това споразумение иде да ликвидира и либералистическиятъ тенденции въ културните отношения между двата народи, които неиз-

бѣжно дойдоха съ общата насока на свѣтовното развитие до наши дни. Това споразумение полага началото на едно планово провеждане на тия отношения и би било крайно несериозно твърдението, че така подхванати тия отношения, не биха дали сжществени резултати.

Ако времето и събитията дадоха на Германия правото да се счита пръвъ пионеръ въ културния и стопански, а така сжщо и въ политическия животъ на Европа, сжщото това време и сжщите тия събития отреждатъ и на България ролята на пръвъ пионеръ въ културния и стопански подеъмъ на Българитѣ. Като изхождаме отъ тия две предпоставки, ние очакваме и скорошните плодове отъ това споразумение.

Рузвелтъ, въ името на хуманността и демокрацията, стрижне и последните косми отъ оголѣлия британски лъвъ.

Рузвелтът предлага гаранции

Рузвелт си служи с английските методи въ своята империалистическа политика, съ тая разлика, че мащабът му сега е твърде разширен. Неотдавна той започна да дава гаранции точно така, както английския премиер, на тѣзи или онѣзи страни, които според неговото мнение сѣ заплашени от германската агресия. Една от тѣзи страни била Португалия, която Рузвелт иска да запази от едно германско заплашване, при което предвижда, че Португалия незабелязва това „германско заплашване“? Между това стана ясно отъ къде иде тази американска гаранция. Самъ президентътъ на американскитѣ щати откри въ своята речъ, произнесена напоследѣкъ предъ камината, откри основитѣ на този алтруизъмъ, като причисли португалскитѣ Азорски острови въ хемисферата на Америка и съ това повтори известния трикъ, който той опита съ Исландия и Гренландия.

Португалия, разбира се, е по-малко въодушевена отъ американскитѣ гаранции и съответно на това португалскиятъ печатъ показва една необикновена строгостъ. Така, португалскиятъ в. „О-Секуло“ пише, че Португалия

Рузвелтъ опитва короната на английския кралъ да ли ще му прилича

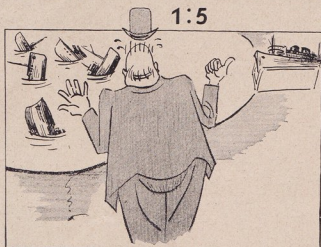
ще брани съ всички сръдства своитѣ острови въ Атлантика.

Британскитѣ колониални методи

Известно е, че отъ край време, Велико-Британия, е горда, съ това, че може да бѣде наричана „страната на демокрацията“ и, че либерализмътъ въ Англия е едно „свѣто понятие“. Въпрѣки това, дори сръдниятъ англичанинъ никога не е помислилъ да третира другитѣ европейски народи, като равни на английския, а за народитѣ отъ неговата колониална империя — може да става още по-малко дума. Въпрѣки постоянното умуване за равноправие на всички хора, Англия не направила и най-малкиятъ опитъ да прояви спрямо своитѣ ко-

лониални народи, една елементарна социална отговорностъ. Напротивъ, дори и до день днешенъ британскитѣ колониални методи могатъ да се окачествятъ, като една прикрита търговия съ роби. Ето нѣколко примѣра за това:

Въ колонията Ниаса Англия е прокарала нови данъчни наредби, които практически довеждатъ до обезлюдяване на тази колония. При едно месечно възнаграждение отъ 6 до 8 шилинга (включително храната) земеделскиятъ работникъ трѣбва да заплаща данъкъ 8 шилинга. Значи, той трѣбва да работи

Чърчил: Просто невъроятно съотношение!

единъ месец безплатно, въпреки, че и това възнаграждение е подъ екзистенциминимума. При тѣзи обстоятелства, населението напуска родината си, а трѣбва да се има предвидъ, че въ тая страна и смъртността е много голѣма. Споредъ в. „Те Суть андъ Еастъ Африканъ Яръ Букъ“ въ Нияса има 750.000 работоспособни мъже, отъ които 75.000 работятъ въ Южна Родезия, 20.000 въ Германска Източна Африка, 25.000 въ Южно-Африканския съюзъ и 250.000 въ съседнитѣ чужди държави. Половината отъ тѣзи мъже не се завръщатъ въ родината си.

Сждо така и въ колониятѣ Кения и Нигерия населението бива потискано съ високи данѣци и съ обсебване на имуществата имъ се довеждатъ до пълно пролетаризиране. Въ Кения и Уганда британскитѣ работодатели се наложиха и премахнаха въ 1938 год. закона за забрана на детския трудъ, така че, сега тамъ, на съвсемъ законно основание, се използва и труда на деца отъ 12—16 годишна възраст. И това не е само това, а на всѣкъде, кждето англичанитѣ провеждатъ своитѣ колониялни методи. Въ германска източна Африка, мѣстното население бѣше ограбено и напълно пролетаризирано отъ преселили се тамъ индийски търговци и занаятчии.

Въ Северна Родезия негритѣ работятъ въ меднитѣ мини при нечовѣшки условия, а минното дружество заплаща на своитѣ членове 30 милиона Р. М. годишно дивиденди.

Обаче, една ярка картина за английската бруталностъ въ нейната колониялна политика, дава положението въ колонията Нигерия. Па-

дането на ценитѣ въ свѣтовния пазаръ, причинено отъ еврейството, се отрази особено але въ тази английска колония. Туземното население, чиито реколти систематично и умишлено се авансираха, претърпѣ огромни загуби, така, че трѣбваше да се стараятъ да минатъ безъ наемни работни рѣце. Като последица отъ това, настана страшна безработица и обедняване. Въ това време, британскитѣ предприемачи купуваха именията на мѣстното население на безценица. Туземното население биваше принуждавано да изоставя своето земедѣлие и скотовѣдство и да заставя експортни култури като маслодаини палми, какао, памукъ и фастъци. Съ това на туземното население бѣ отнето насждната храна и то бѣ тласнато въ лапитѣ на свѣтовната конкуренция.

Сждо стана и на „Златния брѣгъ“, кждето мѣстното население, което произвеждаше какао, бѣха разорени при катастрофалното спадане на ценитѣ презъ 1937/38 год. Организирането на мѣстното стопанство въ английската колония въ Нияса, се спдъва систематически отъ Англия, защото на англичанитѣ сж нуждни евтини работни рѣце за минитѣ въ Родезия и Южна Африка. Още въ 1938 год. депутатътъ отъ долната камара Грайхъ Джонсъ отправи запитване до държавния секретаръ на колониятѣ, дали и за въ бъдеще ще се продължава да се вербуватъ нияскитѣ жители за работници въ минитѣ? Орисби Горъ, министъръ на колониятѣ, отговори, че на управлението на минитѣ е дадено това разрешение, защото губернаторътъ на тази английска колония обяснилъ, че тѣзи хора „и безъ това имали авантюристична кръвъ въ жилитѣ си“. Единъ достоенъ отговоръ за Англия, чрезъ който англичанитѣ се опитватъ да прикриятъ гланиятъ походъ на безработнитѣ отъ Нияса.

Въ Северна Родезия Англия е пренебрѣгнала всички други стопански отрасли, за смѣтка на експлоатацията на меднитѣ мини. Последицитѣ отъ това сж, че населението се е свършено пролетаризирало.

А какво става съ печалбитѣ отъ тѣзи мини?

Въ Германска Източна Африка е засилено изключително производството на памукъ и фастъци. Мѣстнитѣ производители биватъ организирани въ кооперациитѣ, обаче, цената на произведенията се определя отъ британ-

ското ръководство на тези кооперации. Плащаният от него цени не представляват и $\frac{1}{10}$ част от това, което се получава обикновено при една свободна търговия. Наистина в 1938 год. единични въстания и безредици

докараха до разтурянето на някои от тези кооперации, което говори за гнева за измененото туземно население, но въпреки всичко, едно остава важно: че Англия, 20 години наред, използва това положение.

Проблемът на американската земеделска криза

Въ Съединените Шати бяха предприети много и дълбоки проучвания върху причините на земеделската криза, при които бяха установени някои от факторите, които причиниха тази аграрна криза. Съ това се дадоха ценни указания за премахването на аграрната криза, защото правилното опознаване на произхода на болестта дава и възможност за една правилна борба срещу нея, както отстраняването и предпазването от нея за въ бъдеще. По необясним начин, обаче, до сега С. А. Шати не възхва съответни мерки. Аграрно-политическият предложения бяха един път отхвърлени, а друг път, което бѣ и по-важно, политическият партии се противопоставиха на реформаторските планове, които изглеждаха като „авторитарно вмѣшательство на държавата въ свободното стопанство“.

Нуждите от пазаръ при едновременното спадане на цените, имаха като послѣствие силното спадане на земеделскитѣ доходи. Отъ 1929 год. до 1932 год. приходитѣ сѣ спаднали 11,9 милиарда долари на по-малко отъ половината (5,3 милиарда долари). До 1937 год. отъ година на година, започна едно постепенно покачване на сумата на земеделския доходъ, но сѣщевременно започнаха да се отбелязватъ и нови загуби. Презъ 1939 год. фермеритѣ добиха само 7,7 милиарди долари отъ продажбата на своитѣ произведения. Кѣмъ тѣхъ идватъ, обаче, около 0,8 милиарда долари отъ държавни премии и субвенции, тъй че общитѣ парични доходи възлизаха на около 8,5 милиарда долари.

Намалението въ дохода доведе до едно извънредно силно спадане въ нивото на живота на фермеритѣ. Това нѣщо се отрази така зле върху вътрешния пазаръ въ американската

индустрия и повиши числото на безработнитѣ въ градоветѣ, които и днесъ още възлизатъ на 10 милиона. Американското правителство, въпреки богатствата и възможноститѣ, които предлага страната, не успѣ да намали нуждата. Германия има правото на една особена критика върху американскитѣ неуспѣхи, защото германското правителство се намираше въ 1933 год. предъ сѣщия проблемъ, предъ който и съ който американското правителство днесъ се бори. Сѣщо така и въ Германия спадането на ценитѣ на земеделскитѣ произведения намаляваше покупателната сила на земеделското население и съ това стѣсниха вътрешния пазаръ на индустрията. Чрезъ това се намали работата въ градоветѣ, а отъ тукъ послѣдва и намаляване на консумативната възможностъ на градското население, по отношение на земеделскитѣ произведения. Като послѣствие отъ това бѣ ново намаление въ ценитѣ на земеделскитѣ произведения. Германия, обаче, разбра, че трѣбва да се избави отъ това неудобно положение. Отъ 1933 год. положението на земеделитѣ започна постепенно да се подобрява, защото, съ отстраняването на безработнитѣ въ градоветѣ, всички пазарни нужди на годинитѣ отъ 1930 до 1933 окончателно бѣха отстранени и сѣщевременно ценитѣ на земеделскитѣ произведения бѣха подобрени и стопански задржавени.

Въ Съединените Шати положението е точно обратно. Основното зло не се корени въ положението на земеделитѣ, а въ сѣществуващата безработица въ градоветѣ, която все още не е отстранена. До като тя не се премахне, всички скѣпи и изкуствени опити да се спрѣ развитието на земеделската криза, за дълго време не ще дадатъ никакви резултати.

Механизирани на селскитѣ стопанства

Съ въвеждането на мотора въ селското стопанство се постигнаха съ единъ ударъ три нѣща:

1. Едно твърде значително облекчаване на работата, което се отразява благотворно на измъчениия селянинъ.

2. Въвеждането на машината означава едно значително увеличение на производителността и

3. Довежда до увеличаването на реколтата.

Механизиранието или по-точно моторизирането на земеделското стопанство представлява една промѣна, подъ чието въздействие се промѣня основно вътрешния и външния обликъ на земеделчието. Това важи особено за по-тежкитѣ работи, като оранъ, копанъ, коситба, вършитба и т. н., които до сега заангажирваха най-много работни сили. Наредъ съ тѣхъ, обаче, има и много други по-леки, но пътъ затова отнемали много повече време, които съ помощта на мотора или на нѣкое друго техническо съоръжение, се извършватъ за много по-малко време и то при същото производство. Напр.: ако по-рано селянинътъ искаше да добие една по-добра реколта чрезъ подборъ на семе, то цѣлото семейство трѣбвало да стои часове и дни надъ тази трудна, еднообразна и убиваша духа работа. Освенъ това, не бѣше и сигурно дали е отбрано най-доброто семе, защото то зависѣше и отъ опита и вниманието на самитѣ хора. Сега, обаче, земеделската индустрия е изработила машина-семечистачка, наречена „Петкусъ“, която извършва горната работа много по-лесно, по-бързо и главно по-добре, отколкото множеството работни рѣце. За едночасовото производство на тази машина би трѣбвало да работятъ иначе 250—300 души въ единъ часъ. Излишно е да се говори по-нататкъ за значението, което тази машина ще има за народното стопанство.

Значението на машинитѣ за земеделското стопанство, обаче, не се изчерпва съ облекчаване и повдигане производителността на земеделския трудъ. Съ помощта на нея, селянинътъ постига и едно увеличаване и подобрене качеството на производството. Нека

споменемъ напр. една висококапацитетна машина, която представлява най-удивителното постижение, което е създадено за взимна работа между индустрията и земеделчието. Това е модерната машина за чистене на люцерновото семе. Тази машина, не само, че извършва количествено много повече, отколкото човѣшкия трудъ би извършилъ, но върши и качествено много по-добра работа. Съ помощта на нея може да се отдѣлятъ семената на люцерновата коприна отъ тѣзи на люцерната. Това е толкова важно, като се има предвидъ, че Куската е една отъ най-опаснитѣ плевели, която може да унищожи напълно висококачествената и скъпа люцерна. Дветѣ семена си приличатъ по голѣмина и форма твърде много. Само микроскопътъ може да покаже разликата между тѣхъ и да установи, че обвивката на люцерновото зърно е гладка, а тази на плевела — грапава. На нѣмския изобретателенъ духъ се отдаде, следъ дългогодишни опити, да конструира една машина, която е въ състояние да различа и отдѣли едно отъ друго тѣзи два вида зърна, по единъ абсолютенъ начинъ. Принципътъ по който работи тази машина е следниятъ: семето, което ще се пречиства, се смѣсва съ желѣзенъ прахъ. Тази смѣсь се прекарва на единъ електромагнитъ, който задържа грапавитѣ, натоварени съ желѣзенъ прахъ зърна. И така, само неопрашенитѣ зърна, значи, гладкитѣ, минаватъ презъ тази машина и тѣ представляватъ чистото люцерново зърно. Естествено, не всички отдѣлни стопанства сѣ въ състояние да си набавятъ всички машини създадени отъ индустрията. Обикновено причината за това е липсата на достатъчно парични срѣдства и затова именно употребата на тѣзи скъпи машини е твърде малка. И тукъ, обаче, идва на помощъ кооперирането на малкитѣ селски стопанства, които заедно сѣ способни да се снабдятъ и да осигурятъ достатъчно амортизацията на тая машина.

Днесъ въ Германия сѣ въ употребѣнение стотици хиляди земеделски машини, а отъ помалкитѣ, като: електромотори, косачки и др. милиони. Не всички нужди отъ машини, обаче,

сж задоволени. Новият народен тракторъ, който въ скоро време ще бжде произведенъ въ Германия въ милиони екземпляри, ще направи възможно частичното механизирание дори и на най-малките стопанства. Той ще се изнася и въ останалитъ назадъ въ земеделско-техническо отношение страни, за да стане и тамъ възможно спестяването на работни сили и увеличаване на производството. До колко това е важно и отъ народо-здравно гледище, се вижда отъ това, че работниятъ день на селянката е срѣдно 13 часа, а въ лѣтния сезонъ — отъ 15 до 18 часа. Моторизирането на стопанствата биха преобразили основно това. Това моторизиране е проведено въ Германия вече отъ редица години. Извъндредно голѣми постижения и резултати сж направени въ областта на водоснабдяването, електрификацията и въ областта на домакинството. Едно голѣмо улеснение за домакинитъ сж употребяванитъ на кооперативни начала въ Германия, перачни моторни машини, каквито има вече на брой 170.000. При набавянето на една машина отъ бедни селски стопанства, организацията на селянитъ въ Германия отпуска една помощ, която дава възможност на стопанството да си набави всѣка необходима машина.

Разбира се, има и назадничави и романтични хора, които гледатъ скептично на нарастващото употребѣние на машината. Тѣ се опасаватъ, че чрезъ нарастването на механизирането на селския трудъ, ще изчезне и селската култура. Безъ съмнение механизирането има и нѣкои слаби страни, обаче, чрезъ него селя-

Чърчилъ: Въ това си състояние вие изглеждате великолепно. Предлагамъ Ви да приемете поста нашъ представителъ С. А. Щати.

нитъ си увеличаватъ възможноститъ и срѣдствата за посрещане ефикасно на различни напасти. Освенъ това, предимствата, които дава механизирането по отношение на здравното състояние на селянина сж огромни. Срещу това мълкватъ всички оплаквания и съмнения, като неоснователни.

Много важно е сжщо щото земеделската индустрия и практическото земедѣлие да бждатъ въ едно постоянно и тѣсно сътрудничество, за да може всѣко ново откритие да бжде използвано веднага за напредъка на земеделското стопанство.

ПРОГРАМА НА ГЕРМАНСКОТО РАДИО

Време на предаването	Видъ на предаването	Езикъ	Станции	Вълна
6.15— 6.30	Новини	Българ.	DONAU, DXO,	
20.15—20.30	„	„	DONAU, DXM	
23.15—23.30	„	„	DONAU, DXM	

Двата свѣта въ Африка; тѣ се срещнаха и се разбраха